

Sivistyslautakunta
Kaupunginhallitus

§ 4
§ 4

12.01.2016
20.01.2016

Sivistystoimen kaksikielisyysohjelma 2015-2017

1014/00.01.05/2014

SIVLK 12.01.2016 § 4

Lisätiedot:

sivistystoimenjohtaja Heidi Backman, puh. 09 5056 825
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kaupunginvaltuusto päätti vuonna 2013, että elävä kaksikielisyys on yksi kaupungin strategisista painopistealueista valtuustokaudella 2013–2016 ja vahvisti kaksi konkreettista tavoitetta. Ensinnäkin laaditaan kaksikielisyysohjelma kaupungin toiminnalle kokonaisuutena, ja toiseksi sivistystoimen tulee kehittää uusia menetelmiä ja malleja varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa sekä selvittää paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden mahdollisuuksia edistää kaksikielisyyttä vapaa-aikatoiminnassa.

Valtuusto vahvisti koko kaupungin vuosien 2015–2017 kaksikielisyysohjelman 27.4.2015. Nyt käsillä oleva sivistystoimen kaksikielisyysohjelma kattaa toimialan kaikki tulosalueet ja yksilöi sivistystoimen osalta ne tavoitteet, joita kaupungin muissa edellä mainituissa asiakirjoissa on asetettu kaksikielisyydelle. Ohjelman painopiste ei ole kaksikielisten palvelujen tarjoamisessa, koska nämä tavoitteet sisältyvät kaupungin kaksikielisyysohjelmaan, vaan kyse on laajemmin elävän kaksikielisen yhteiskunnan ylläpitämisestä ja kehittämisestä sivistystoimen keinoin ja yhteistyössä muiden kanssa.

Kauniaisten sivistystoimi on ohjelman vision mukaan edelläkävijä näkemyksessään kaksikielisyydestä vahvuutena yhteiskunnalle ja asukkaille sekä kehitettäessä kaupunkia, jossa kaksikielisyys on näkyvää ja elävää.

Pyrkimys on kehittää innovatiivisesti ja tutkitun tiedon pohjalta uusia malleja saavuttaa kaksikielisyys verkostoituen muiden kanssa ja ottaen huomioon eri kieliryhmien tarpeet. Tavoitteena on 1) vaalia paikallista kulttuuria ja molempien kotimaisten kielten asemaa sekä tukea kummankin kieliryhmän identiteettiä ja hyvää kieltä, 2) edistää oppilaiden, opiskelijoiden, asukkaiden ja henkilöstön kaksikielistä osaamista ja yhteenkuuluvuutta sekä 3) kehittää kaupunkia osana kaksikielistä, monikulttuurista ja kansainvälisesti suuntautunutta pääkaupunkiseutua. Myös vieraiden kielten osaaminen ja käyttö on arvokasta. Oman identiteetin tukemiseksi päiväkodit ovat ohjelman mukaisesti pääosin ja koulut kaikilta osin joko suomen- tai ruotsinkielisiä, mutta suomen- ja ruotsinkielisten päiväkotien ja koulujen välinen yhteistyö on aktiivista ja innovatiivista. Tämä tähtää suvaitsevuuksien ja kielellisen osaamisen lisäämiseen. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut luovat edellytyksiä kieliryhmien välisten kontaktien lisäämiseen kaikissa ikäryhmissä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa taataan palvelun ja ohjelman saatavuus molemmilla kielillä. Ohjelmassa ehdotetaan tarkempia toimenpiteitä

vuosille 2015-2017.

Ohjelmassa esitetyt periaatteet perustuvat keskusteluihin, joita on käyty suomen- ja ruotsinkielisen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan yhteisessä iltakoulussa kesäkuussa 2014, kaikille sivistystoimen esimiehille suunnatuilla strategiapäivillä elokuussa 2014 sekä helmi- ja maaliskuussa 2015. Lisäksi ohjelma perustuu kirjallisuuteen ja tutkimuksiin. Ohjelman vahvistaa kaupunginvaltuusto sen jälkeen, kun se on käsitelty sivistystoimen kaikissa lautakunnissa, nuorisovaltuustossa, vanhusneuvostossa, vammaisneuvostossa ja kaupunginhallituksessa. Nuorisovaltuuston 2.11.2015 antaman lausunnon mukaan ohjelma on hyvä ja valtuusto korosti, että siltojen rakentaminen suomen- ja ruotsinkielisten nuorten välille on tervetullutta. Nuorisovaltuusto mainitsi esimerkkeinä ohjelmassa mainittuja keinoja, kuten Grani Gamesin, Tandemopetuksen ja muut yhteiset lukiokurssit ja matkat, ja toivoi tämän tyyppisen toiminnan jatkuvan, kehittyvän ja laajenevan.

Vanhusneuvosto totesi lausunnossaan (11/2015), että ohjelman tavoite kaksikielisen yhteiskunnan ylläpitämisestä ja kehittämisestä sivistystoimen ja muiden tahojen yhteistyössä saa vanhusneuvoston täyden tuen.

Vanhusneuvosto toteaa, että ikäihmiset ovat ryhmänä voimavara, joka on huomioitava ohjelmassa. Vanhusneuvosto kannattaa erityisesti ajatusta lisätä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kohtaamisia eri kieli- ja ikäryhmien välillä. Esimerkkinä mainitaan kouluvaari/mummitoiminta. Vanhusneuvosto ehdottaa erilaisia kohtaamisia esim. hoitolaitosten keskustelukerhoja ja ikäihmisille suunnattua kielikylpyä. Neuvosto toteaa myös että yhteiskokouksia suomen- ja ruotsinkielisten eläkeläisjärjestöjen kesken voisi lisätä. Vammaisneuvosto yhtyy vanhusneuvoston näkemyksiin.

Sivistystoimenjohtaja:

Lautakunta hyväksyy omalta osaltaan sivistystoimen kaksikielisyysohjelman vuosille 2015-2017 ja toteaa, että nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston toiveet huomioidaan sivistystoimen kaksikielisyysohjelman toimeenpanossa, osittain yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimien kanssa

Päätös:

KH 20.01.2016 § 4

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Molemmat opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnat ovat käsitelleet ja osaltaan hyväksyneet kaksikielisyysohjelman kokouksissaan 10.12.2015. Sivistystoimen kolme lautakuntaa ovat tällä samansanisella valmistelulla käsitelleet ja hyväksyneet ohjelman 12.1.2016 pitämässään kokouksissa.

Sivistystoimen kaksikielisyysohjelma 2015–2017 ”Elävä kaksikielisyys – Levande tvåspråkighet” jaetaan **liitteenä**.

Kaupunginhallituksen käsitellessä koko kaupungin vuosien 2015–2017 kaksikielisyysohjelmaa keväällä esitettiin toivomus, että luottamushenkilöille järjestettäisiin keskustelu muun muassa toiminnallisen kaksikielisyyden merkityksestä itse kullekin, siitä mitä kahden kielen käyttäminen kunnassa

tarkoittaa, elävän kaksikielisen yhteiskunnan ylläpitämisestä ja kunnan kaksikielisyyden kehittämisestä. Tilaisuuden ohjelmaa ja toteutusta suunnitellaan kuluvaan vuoteen alkukevääille.

KJ:

KH päättää esittää, että KV hyväksyy sivistystoimen kaksikielisyysohjelman vuosille 2015–2017.

.....

Pj Bergin ehdotus, että ohjelman sivulla 4 (vastaavasti sivulla 15) opetusta ja varhaiskasvatusta koskevan luvun neljänneksi viimeisen kappaleen viimeinen lause muutetaan kuulumaan seuraavasti: ”Useimmat taustaltaan monikulttuuriset oppilaat *kotoutetaan* muissakin kaksikielisissä kunnissa suomenkieliseen kouluun”, hyväksyttiin yksimielisesti.

Pj Bergin ehdotus, että ohjelman sivulla 11 (vastaavasti sivulla 23) oleviin toimenpiteisiin lisätään kohta, jonka mukaan suomenkielisiin kouluihin kohdistuvien paineiden vähentämiseksi, muun kuin suomen tai ruotsin kielen omaaville oppilaille, tarjotaan Kauniaisissa myös mahdollisuus valita ruotsinkielinen koulu, hyväksyttiin yksimielisesti.

Varajäsen Alapappilan ehdotus, että sivulla 11 (vastaavasti sivulla 23) kulttuuri ja vapaa-aikapalveluja koskeviin toimenpiteisiin yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa koskevaan kohtaan lisätään seuraava lisävirke: ”*muun muassa selvitys mahdollisuuksista edistää kaksikielisyyttä yhdistysten toiminnassa*”, hyväksyttiin yksimielisesti.

Pj Bergin ehdotus, että ohjelman sivulla 5 oleva maininta päiväkotien yksikielisyydestä tarkistetaan vastaamaan kaupunginhallituksen päätöstä (26.5.2010 § 136), hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

KH päätti esittää, että KV hyväksyy sivistystoimen kaksikielisyysohjelman vuosille 2015–2017 edellä selostetulla tavalla täydennettynä ja tarkistettuna.